

سایه‌ای مادرانه برای دانشجو

گفت‌وگو با دکتر فخری شهیدی، که عنوان استاد نمونه کشور و چندین دوره پژوهشگر برتر را در کارنامه دارد

روی در اتاقش در طبقه دوم ساختمان صنایع غذایی دانشگاه فردوسی شماره مستقیم تماسش را نوشته است تا اگر کسی کاری داشت معطل نشود. به دانشجویان گفته که می‌توانند تا ساعت ۱۲ شب با او تماس بگیرند. استاد نمونه کشوری که جزو اولین ورودی‌های رشته صنایع غذایی در کشور است، حالا خود صدها دانشجو تربیت کرده که تعدادشان را به خاطر ندارد، دانشجویایی که تعداد زیادی از آن‌ها این روزها برای خودشان استاد یکی از دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی کشور شده‌اند و مسئولانی که در دولت یا صنعت غذای کشور به کار اشتغال دارند اما این افراد حق بزرگ‌تری را در خاطر سپرده‌اند و از کنار و گوشه کشور برای دیدن بانو فخری شهیدی، استاد خوش‌نام و خوش‌آوازه به مشهد می‌آیند. کارنامه چهل‌وسه‌ساله کاری‌اش مملو از افتخارات و عناوین مختلف پژوهشی است. این بانوی فرهیخته سه مرتبه برای ادامه تحصیل و فرصت مطالعاتی به کانادا و دوبار به ایالات متحده آمریکا رفته اما هر مرتبه به علت علاقه به ایران و دانشجویان به مشهد برمی‌گردد و معتقد است دانشگاه خانه‌اش است.

حمیده وحیدی

پدرم به ارزش علم اعتقاد داشت

بانو فخری شهیدی در سال ۱۳۳۵ در تربت حیدریه متولد شد. پدرش کارمند ثبت‌احوال بود و مادرش خانه‌دار اما در خانواده مذهبی آن‌ها علاقه به علم و تشویق دختران هرگز کم‌رنگ نبود. او و چهار خواهر دیگر با حمایت مستقیم خانواده در رشته‌های مختلف تحصیل کردند تا جایی که وقتی بانو شهیدی در سال ۵۴ در رشته‌ای که تازه در دانشگاه فردوسی مشهد راه‌اندازی شده بود پذیرفته شد، خانواده دست از حمایتش برنداشتند و برای زندگی به مشهد آمدند. «ما در شهرستانی کوچک زندگی می‌کردیم اما این دلیلی نبود که جلو تحصیلمان گرفته شود. حتی بعدها که دیرتر از موعد ازدواج دخترهای هم‌سن‌وسالم به خانه بخت رفتیم، پدرم یا دیگران می‌گفتند که او با دانشگاه و درس ازدواج کرده است! بنابراین سایه حمایت خانواده رانمی‌توان در پیدا

کردن مسیر روشن نادیده گرفت. البته من از آنجایی که به درس خواندن علاقه داشتم همان زمان می‌توانستم در رشته‌هایی مثل دندانپزشکی یا داروسازی هم ادامه تحصیل بدهم. با این حال، صنایع غذایی را انتخاب کردم و هرگز از اینکه عمرم را در این راه گذاشتم احساس پشیمانی نکردم.»

۳۵ سال عضو ثابت هیئت علمی گروه علوم و صنایع غذایی دانشکده کشاورزی

دکتر شهیدی در سال ۵۳ در رشته زمین‌شناسی دانشگاه فردوسی مشهد شروع به تحصیل می‌کند، اما در سال ۵۴ دوباره در کنکور شرکت می‌کند و به عنوان یکی از دانشجویان اولین گروه مهندسی صنایع غذایی تحصیل خود را ادامه می‌دهد و قبل از انقلاب فرهنگی با رتبه اول در مقطع کارشناسی مهندسی صنایع غذایی فارغ‌التحصیل می‌شود. مقطع کارشناسی ارشد را نیز با رتبه اول از دانشگاه تربیت مدرس اخذ می‌کند و قبل از اینکه برای تحصیل در مقطع دکتری به دانشگاه مک‌گیل کانادا برود، به عضویت هیئت علمی درمی‌آید. می‌گوید: «پایه ثابت همه کلاس‌ها بودم و البته خیلی زود هم جذب کار شدم. یک سال مسئول فنی

کارخانه شه‌دیزان (کمپوت و کنسرو) بودم، آن هم در شرایطی که هنوز برخی مشاغل برای بانوان در جامعه متداول نبود و به قولی جا نیفتاده بود. پس از آن به دعوت دانشگاه به عنوان کارشناس آموزشی در گروه علوم و صنایع غذایی به کار مشغول شدم. البته از همان سال‌ها تلاش کردم تا با ایجاد ارتباط مؤثر و مفید بین دانشگاه و صنعت به دانشجویان کمک کنم تا خیلی زود بتوانند از راه علم و تحصیل به درآمد هم برسند. به همین دلیل، این روزها خیلی از افراد را در صنعت مواد غذایی می‌بینم که روزی شاگردم بودند.»

زحمات متخصصان در زمان جنگ بسیار اهمیت داشت

بانو شهیدی که چهاردهه پایه‌یای فراز و نشیب‌ها و مشکلات در ایران همراه بوده است از تأثیر متخصصان در دهه شصت می‌گوید و اینکه در سال‌های ابتدای انقلاب و در زمان جنگ عملکرد چهره‌های علمی باید بیشتر دیده می‌شد. «من در سال‌های جنگ در پایلوت پلنت صنایع غذایی دانشگاه صبح تا شب کار می‌کردم و به همراه تیم همراه سعی

می‌کردیم مواد غذایی مختلف کنسرو شده را با آماده‌سازی در شرایط مطلوب به جبهه‌ها بفرستیم و روزانه ۱۰ هزار قوطی کنسرو را به مناطق جنگی می‌کردیم، من صبح زود دیگ بخار را روشن می‌کردم و شب‌ها آخر شب آن را خاموش می‌کردم. هم‌زمان در آنجا دانشجویان را هم آموزش می‌دادیم. آن زمان، جنگ‌زدگان در خوابگاه‌های دانشجویی اسکان داشتند که من به دلیل وضعیت کاری اکثر شب‌ها در کنار آن‌ها می‌خوابیدم و از نزدیک شاهد بودم که استادانم که چهره‌های علمی در زمان خود بودند، چه خدماتی برای کشور انجام می‌دادند.»

او در تقسیم‌بندی زمانی برای همدلی و در کنار یکدیگر بودن دهه شصت را از سال‌های دیگر مجزا می‌داند و معتقد است که جنس مردم و مسئولان در آن سال‌ها فرق داشته است و کمک‌های مردمی زیادی از طرق مختلف به جبهه‌ها ارسال می‌شده است. دانشگاه نیز در حد توان در این کمک‌ها سهیم بوده است

ارتباط بین استادان در خارج را با ایران حفظ کردم

دکتر شهیدی در سال ۱۳۶۹ با همسرش